

Ustavna preobrazba in KS

Vse prepogosto ugotavljamo, da je samoupravljanje v krajevnih skupnostih na bistveno nižji stopnji, kot samoupravljanje v delovnih organizacijah, zato so družbenopolitični forumi tudi začeli s programom za nadaljnjo samoupravno preobrazbo in preoblikovanje krajevnih skupnosti, kakor nam to omogoča ustava in pozitivna zakonodaja. Vse prevečkrat se namreč dogaja, da na videz formalno pravo samoupravljanje ni nujno tudi resnični predstavnik želja in hotenj krajanov. Naloga akcijskih odborov za preobrazbo in s tem vseh pozitivnih družbenih sil, sploh pa družbenopolitičnih organizacij, je osveščanje krajanov o nujnosti in smotnosti sprememb in prikazovanje vsega pozitivnega, kar naj bi te prinesle s seboj. S tem naj bi se vključil v razgovore kar najširši krog občanov.

Smiselnost predvsem prostorskega preoblikovanja, kar se ponekod le preveč poudarja, pozablja pa se druge oblike, je le takrat, ko manjše krajeve skupnosti omogočajo občanom boljše uresničevanje svojih interesov in zadovoljevanje svojih potreb. Pri dosedanjih razpravah je večsah dokaj nepričakovano odjeknilo dejstvo, da nam, posebno po starih krajevnih skupnostih, manjka ljudi, ker se mladi izseljujejo, stari umirajo, itd., tako, da so marsikje nujna bližnje nadomestne volitve. To je povezano z vse večjim deležem poslovnih prostorov v stanovanjskih površinah ter onemogočanjem gradnje podstrešnih stanovanj, ki bi privabila mlade.

Dokaj malo je bilo storjenega tudi v zvezi z bodočim (samo)financiranjem krajevnih skupnosti.

Cilji in smotri preoblikovanja so znani: delovnim ljudem in krajanom je treba zagotoviti popolnejše in demokratičnejše uveljavljanje svojih pravic brez posrednikov ter jim tako humanizirati medčloveške odnose pa tudi okolje. To pa je stalen proces in ne le enkratna akcija, saj se bomo le tako lahko približali Marxovemu pojmovanju dealineacije in osvoboditve človeka, kar je tudi končni cilj naše družbe.

O tem, kaj kanijo storiti v naših krajevnih skupnostih, smo povprašali predsednike odborov za to področje, ki delujejo v KS:

Ljubo Jovan, KS Ajdovščina

»Naša krajevna skupnost bomo verjetno preoblikovali tako ustavno kot tudi vsebinsko in tematsko. O tem je že večkrat razpravljalo tako akcijski odbor kot tudi predsedstvo krajeve konference SZDL in obsežno delo je bilo opravljeno do drugega kroga razgovorov. Ugotovili smo med drugim, da je delegatski sistem oslabil, ker se je veliko ljudi odselilo ali pa so umrli in podobno, tako da v skupščini krajeve skupnosti manjka že več kot polovica delegatov, enako pa je tudi po SIS. Nujno je organizirati nadomestne volitve, za katere se govori, da bo skrb prevzela občina, ali

pa jih bomo morali zaradi naglice sami.

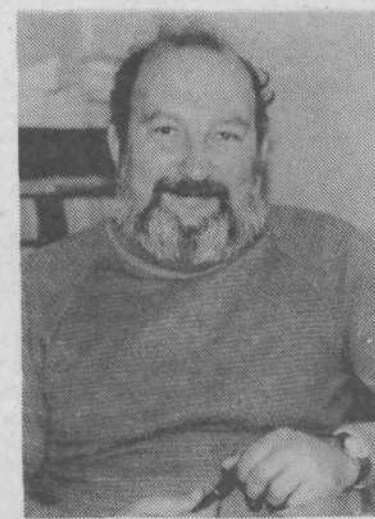
Krajevne skupnosti kot delovne organizacije nimajo svojih samoupravnih aktov. Te odnose naj bi z akti uredila občina, enotno za vse KS, vsaj v tistih delih, kjer je to mogoče in ne preveč specifično. Danes pa se dogaja, da mnogi zaposleni delavci v »upravi« krajeve skupnosti opravljajo neustrezna dela, pa tudi odgovornost ni opredeljena, kar je tudi ovira samoupravnemu razvoju krajeve skupnosti. Glede vsebinskega preoblikovanja pa naj povem, da je predlog smernic, ki smo jih z razgovori izdelali, tik pred izidom, nato pa bo šel v javno razpravo in potrditev sveta KS.

Potreb po teritorialni razdelitvi sedaj ni, oziroma so vse manjše, saj nam število prebivalstva usiha po 4 odstotke letno, predvsem na račun izseljevanja mladih ljudi in gradnje novih poslovnih prostorov in uradov, po drugi strani pa nova gradnja ni mogoča. Edini problem je Podturn, ki je od KS ločen s cesto in železnico in gravitira na našo KS in Gradišče. Tu bi morali skleniti skupni dogovor, kakor tudi o tivolskem ribniku. Mislim, da bo razprava pokazala še kaj novega in potrebnega.

Peter Mandelc, predsednik KK SZDL v KS Prule nam je povedal naslednje:

»Naša krajevna skupnost je zelo specifična. Teritorialno je zaokrožena in enovita, združenega dela je pri nas malo, več pa je zavodov in ustanov.

Z akcijo NNNP smo imeli zares obilo dela in se zato nismo dovolj posvetili preobrazbi in preosnovi krajeve skupnosti, vendar bi bilo napak, če bi rekel, da na tem nismo delali. Res pa je tudi, da je bil čas za pripravo na javno razpravo o preobrazbi morda malo neprimeren, saj se je začelo še poleti, in kljub temu da je sodelovanje krajanov v organih krajeve skupnosti dobro, smo bili večkrat nesklepni. Dogaja pa se tudi, da ne dobivamo pravočasno materiala, pa se pri izvajanju preveč hiti. Kljub temu smo se v krajevni konferenci več-

krat sestali, prav tako pa so se tudi aktivni družbenopolitičnih organizacij in v kratkem bo seja, posvečena predvsem preoblikovanju in preobrazbi krajeve skupnosti. Mislim, da smo do slej pokazali dovolj smernic, da bi lahko KK sestavila konkretne predloge. Žal nas tarejo tudi kadrovske problemi. Sedaj delamo politično oceno delovanja delegatskega sistema in ugotavljamo, da nam manjka delegatov, pa tudi drugih kadrov. Sam sem na primer brez obeh podpredsednikov, kar mi zelo povečuje obseg dela in s tem tudi povzroča prezaposlenost. No, mislim pa, da se bo v kratkem marsikaj izkristaliziralo.

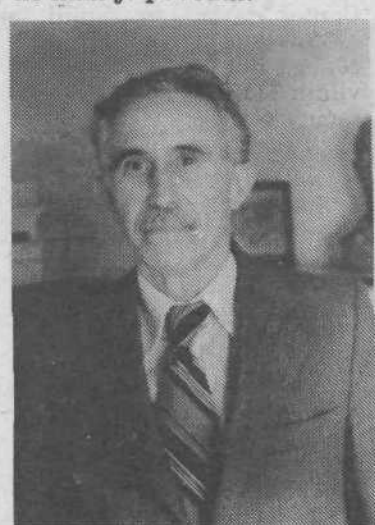
Z Marinom Ivaničem smo se zaradi njegove prezaposlenosti pogovarjali kar po telefonu, pa nam je kljub temu natresel zvrhano mero informacij.

»Ni res, da v Stari Ljubljani nismo za preobrazbo in preoblikovanje naše krajeve skupnosti, menimo pa, da mora biti vsaka akcija dobro in temeljito pripravljena. Menim, da se ponekod res naleti na odpor ljudi, ker se s preobrazbo ponekod misli zlasti prostorsko preoblikovanje. Oceniti moramo dejanski položaj krajeve skupnosti in njene potrebe in probleme, seznaniti se moramo s tem, kakšne možnosti preobrazbe nam ponujajo zakoni in ustava. Ljudi pa je treba na to tudi pripraviti. Morda je ta subjektivna osnova celo važnejša, kot zagotavljanje materialne baze.

Zamuda v tej akciji je nastala, kot vemo, praktično povsod na račun akcije NNNP in pa tudi zaradi kadrovske stiske. Tudi našo krajevno skupnost dajejo kadrovske problemi, saj se starostna struktura prebivalcev nezadržno pomika navzgor in ostaja za zahtevno delo zmožnih bolj malo. O preoblikovanju in preobrazbi smo razpravljali že kar precej, sicer bolj znotraj kroga iniciatorjev, kot po formalnih družbenopolitičnih forumih. Akcijski program mora biti dobro pripravljen in mora imeti v sebi prav vse elemente, od smotrov in ciljev pa do poti, po katerih naj bi jih dosegli. Vedeti moramo, kaj želimo in pričakujemo in kako bo to vplivalo na življenje krajanov. Zato moramo mobilizirati vse subjektivne sile v družbi. Vzroke zamud in negotovanja v tej kampaniji pa moramo iskati tudi na subjektivni strani. Preobrazbe se nismo lotili pravilno kot nečesa permanentnega, stalno potekajočega, ampak bolj kot akcije »na horuk«. Kot že večkrat, tudi sedaj grešimo zato, ker jemljemo impulze, ki prihajajo od najvišjih političnih teles kot znamenja za kratkotrajne enkratne akcije in ne kot povod, da se zbudimo in nadaljujemo z nečim stalnim. Ljudi moramo tudi osvestiti, ne pa

jim »groziti« z nekakim rušenjem ustaljenih navad in komunikacij, za kar ni potrebe. Cilj teh preobrazb mora biti jase. To je večja demokracija, večja možnost vsakega občana, da sodeluje v upravljanju svojega subjektivnega, pa tudi objektivnega okolja, to je težnja k humanizaciji življenja, česar pa se moramo lotiti bolj dolgoročno.

Lojze Bukovac iz KS Poljana nam je povedal:

»Ze lani smo v naši krajevni skupnosti sprejeli sklep, da se po dograditvi naselja Nove Poljane krajevna skupnost razdeli na dve, torej smo dejansko pričeli delati že pred začetkom sedanje kampanje za preoblikovanje krajevnih skupnosti. Formirali smo triindvajsetčlanski koordinacijski odbor ali akcijski odbor za preoblikovanje, ki dela praktično s polno paro, vsekar pa veliko več, kot nam to (pa ne samo nam, ampak vsem KS v občini) skušajo očitati nekateri po sredstvih javnega obveščanja. Kmalu bo narejena analiza sedanjega stanja v krajevni skupnosti, vključno z delovanjem delegatskega sistema, ustavnimi transformacijami, ki bi bile potrebne in prostorsko preazdelitvijo. Šele na podlagi te analize, ki jo bomo v javni razpravi, uporabljali kot osnovo, bomo lahko izdelali bolj natančne in upravičene predloge za kakršnekoli preosnove. To bo širok posvet vseh družbenopolitičnih organizacij, od ZK, mladinske in borčevske ter vseh ostalih, o današnjem stanju, kaj si želimo in kaj lahko od sprememb pričakujemo.

Borisa Udermana z Vodmata smo ujeli prav na koncu njegovega delovnega časa.

»Naš akcijski odbor je v aprilu pripravil zelo natančno analizo dejanskega stanja, obsegajočo približno 12 strani. Ta je zajemala med drugim te-

ritorialno obsežnost krajeve skupnosti, število prebivalstva (tako stalnega kot začasno naseljenega), popis delovnih organizacij na našem področju, delegatski sistem (mimogrede: ugotovili smo, da je angažiran vsak tretji občan naše KS kot delegat). Pri tem se je formiral predlog, ki pa ni dokončen, da se v kar najkrajšem času izvrši politična ocena delovanja delegatskega sistema.

Ugotovili smo, da so v glavnem vse delovne organizacije v naši krajevni skupnosti locirane v njenem severozahodnem delu in to bi pri morebitni razdelitvi KS predstavljalo resen problem zaradi financiranja, po katerem, kot vemo, že sedaj niso rešeni vsi problemi. Naša krajevna skupnost obsega zelo majhno površino, razmejeno od drugih KS z večjimi cestami in vpadnicami. Kljub temu pa doživljamo močne pritiske na to, da bi jo teritorialno preoblikovali. Nekaj smo v zvezi s tem že storili, ko smo del naše KS, ki je ležala na drugi strani glavne proge, po dogovoru z zainteresiranimi občani, predali občini Bežigrad, kamor so občani itak že gravitirali. Mimogrede naj omenim, da je dr. Jezernik (po slučajnem vzorcu) naredil v naši KS anketo o prostorski prerazdelitvi KS in splošna težnja anketiranih je bila, da si ne želijo nikakršne razdelitve.

O preoblikovanju KS so razpravljale že vse družbenopolitične organizacije s tere-na, sedaj je »na potezi« skupščina KS, krajevna konferenca SZDL pa bo poslala predlog na občino.

Eden od problemov, ki nas pestijo, je, da izgubljam mlade ljudi, ne bo zato potrebno izvesti nadomestne volitve. V delegatskem sistemu ni vse lepo in kritike letijo zlasti na SIS družbenih dejavnosti, v katerih smo se zelo trudili, storjenega pa je bilo malo.

Naj omenim še probleme, ki jih imamo okoli planiranja v KS. Občinski forumi so nam obljubili pomoč v obliki elementov za sestavo plana, teh ni od nikoder, brez njih pa delati ne moremo. Sicer pa se večkrat zahteva preveč stvari naenkrat: plan KS, priprave na akcijo NNNP, preobrazba KS...

Menim, da naj bo osnovna celica krajeve skupnosti hiša z njenimi prebivalci. Če uspemo v njej uvesti samoupravljanje, ga razviti in do določene mere tudi spolitizirati z aktivni ZK v njej ter delegati, potem bo vse lepo steklo. Nekateri trdijo, da je problem obveščenost krajanov. Menim, da je obveščenost dovolj dobra, le preveč se jih zasipa s papirjem.

Jože Štepec iz KS Koldvor pa je o delu akcijskega odbora v njihovi KS povedal naslednje:

»V sodelovanju z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami od ZK SZDL do sindikata, bomo naslednji teden krajevni konferenci SZDL predložili dve varianti preoblikovanja naše krajeve skupnosti. Po teh naj bi Miklošičeva delila obe novi skupnosti, delovne organizacije in zavodi pa naj bi bili s tem relativno zelo proporcionalno razdeljeni na obe.

KRAJEVNE SKUPNOSTI V CENTRU

Odločnejše v preoblikovanje

Eno od sprejetih stališč na sejah občinskih in mestnih konferenc ZK in SZDL je, da razpravo o samoupravni preobrazbi ne gre zapirati v ozke kroge. Razprava se torej ne bi smela omejiti na takoimenovan politični aktiv KS, temveč bi morala seči do vseh krajanov.

Pri pripravi takšne širše razprave je naloga teles, oblikovanih za uresničevanje samoupravne preobrazbe in preoblikovanja, da pripravijo izhodišča (po možnosti pisмено), ki pomenijo ustvarjalno konkretizacijo idejnopolitičnih usmeritev ZK in akcijskih programov SZDL na občinski in mestni ravni. Takšna izhodišča seveda ne smejo zapirati razprave, temveč morajo ponuditi različne možne rešitve, zlasti glede možnosti preostorskega preoblikovanja.

V izhodiščih za širšo razpravo ne bi smeli poskušati polemizirati s sprejetimi stališči v organih ZK in SZDL. Sedaj smo v fazi, ko je treba ta stališča uresničevati, in sicer v skladu s specifičnimi pogoji posamezne KS. Še manj pa bi mogla takšna izhodišča izzveneti kot obramba status quo, češ da je v KS vse tako, kot naj bi bilo.

Škodljivo bi bilo razpravo o preoblikovanju spremeniti v vprašanje zaupnice obstoječim aktivistom v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. Jasno je, da je bilo v preteklosti na vseh ravneh, ne le v KS samih, premalo storjeno za ustreznejšo preobrazbo KS.

Na drugi strani izvira potreba po preobrazbi tudi iz spremenjenih pogojev dela, v občini Center na primer zaradi samoupravne preobrazbe združenega dela, oblikovanja številnih TOZD, sproščanja proračunskega financiranja dejavnosti KS, ki terja tesnejše sodelovanje z OZD, oblikovanje delegacij, ki se morajo tesno povezovati z vsemi krajanj in itd.

Organi ZK in SZDL so pozitivno ocenili delovanje aktivistov v ljubljanskih KS; kritika ni torej usmerjena toliko na njihovo delo kot na dejstvo, da se v KS neposredno aktivira v samoupravnih organih, delu delegacij in družbenopolitičnih organizacij vse premalo krajanov. Zato v bodoče temeljna aktivnost aktivistov ne sme biti usmerjena v to, da sami usmerjajo krajevno samoupravo, temveč, da si z vsemi silami prizadevajo za širjenje kroga »aktivnih« krajanov. V občini Center pri tem verjetno niso mogoči večji uspehi, ne da bi v krajevno samoupravo pritegnili delavce številnih TOZD in delovnih skupnosti z območja KS, kar seveda zahteva posebno aktivno prisotnost sindikata.

Ugovor, da oblikovanje več KS ni mogoče zaradi pomanjkanja kadrov, ni spre-

jemljiv. Ravno ta ugovor kaže, da danes KS ne živi kot neposredna oblika samoupravljanja in kot temeljna samoupravna skupnost. Ravno akcija preobrazbe in preoblikovanja naj bo obenem akcija za pridobivanje številnih novih mladih aktivistov. Podobna akcija je bila v letu 1978 uspešno izvedena pri oblikovanju posebnih delegacij za SIS.

Oblikovanje manjših, samoupravno razvitejših KS, ki bodo bliže krajanom in njihovim množičnim problemom, ne bi smelo v Centru povzročati nobenih težav na občinski ravni. V KS bodo od tega le koristili, na občinski ravni pa ni razlogov, ki bi pomembneje zavirali naraščanje števila KS, ki je danes po vseh kriterijih resnično majhno. Aktivnost delegacij v zboru krajevnih skupnosti se bo nedvomno samo okrepila, očitno pa je tudi, da bodo imele delegacije v takšnih KS večje možnosti neposrednega sodelovanja z vsemi krajanj. Primerjava z obstoječo in načrtovano organiziranostjo krajevnih samouprav drugod, tudi v drugih ljubljanskih občinah kaže, da je nesprejemljivo vsakršno omahovanje. Po sedanjih razmišljanjih naj bi bilo v bodoče v občini Vič npr. 51 KS (sedaj 29), od tega 15 v mestnem delu občine. »Stabiliziranost« KS je največja ravno v Centru. Na žalost pa pri tem ne gre toliko za njihovo vsidranost med krajanj (kot med aktivisti KS), saj zaenkrat ni pravih pogojev, da bi KS živel v smislu ustave kot temeljna samoupravna skupnost oziroma v smislu Kardejeve zamisli KS kot humane soseske.

Številne in poglobljeno analizirane prednosti ustreznejše oblikovanih KS so zapisane v brošuri »Preoblikovanje KS v Ljubljani«, zlasti v poglavju

KS naj oblikujejo krajanj in združeno delo

Ustavna preobrazba in preoblikovanje krajevnih skupnosti v naši občini je sestavni del naporov za utrjevanje in nadaljnje razvijanje našega političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Sedanje družbenopolitično aktivnost lahko primerjamo z oblikovanjem TOZD po letu 1971. Pri odločanju o prihodku bo moral delavec v bodoče bolj kot doslej videti tudi potrebe v krajevni skupnosti, kjer dela oziroma kjer skupaj s svojo družino preživlja svoj prosti čas. Gre za urejeno bivalno okolje in za aktivno vlogo delavca in krajana v njem. Za doseganje tega cilja pa moramo ustvariti pogoje, tako da delavca in občana pritegnemo k odločanju, da bo sam načrtoval, odločal o zbranih sredstvih, se dogovarjal o dodatnih in gradil tisto, kar potrebuje. Zato je preobrazba in preoblikovanje krajevnih skupnosti stvar vseh delavcev in krajanov, njihove družbenopolitične in družbene organizacije pa jim morajo biti pri tem v podporo, v pomoč. Pri tem ni splošnih receptov in obveznih usmeritev. Kar ni dobro, je potrebno spreminjati v korist delavca in krajana.

V naši občini v tem pogledu nismo brez izkušenj in na dobrih izkušnjah lahko gradimo naprej. V sedanjih naporih za preobrazbo in preoblikovanje krajevnih skupnosti je zato najpomembnejše, da se o vseh vprašanih v zvezi s tem pogovarjamo z delavci in krajanj. Sami pravijo, da so večkrat odmaknjeni, ker ne morejo uspešno vplivati na odločitve, ki jih drugi sprejemajo za njih, ne da bi se prej dobro pogovorili z njimi, da ne poznajo delegatov in drugo. Čutijo se odtujeni, ker jih družbenopolitične organizacije, društva in samoupravni organi v dokaj velikih krajevnih skupnostih še ne vidijo tam, kjer oni živijo, v stanovanjskih blokih, skupinah hiš itd. Zato ni mogoče sprejemati ugotovitev, ki kažejo samo na dobre strani sedanjega družbenopolitičnega in samoupravnega organiziranja in delovanja, za nove možnosti nadaljnje ustavne preobrazbe in preoblikovanja pa vidijo nekateri ovire le v večjih stroških, pomanjkanju prostorov, kadrov itd. Premalo je še razmišljanj, kako bo ob večjem sodelovanju delavcev in krajanov samoupravljanje in odločanje boljše, učinkovitejše ter racionalnejše.

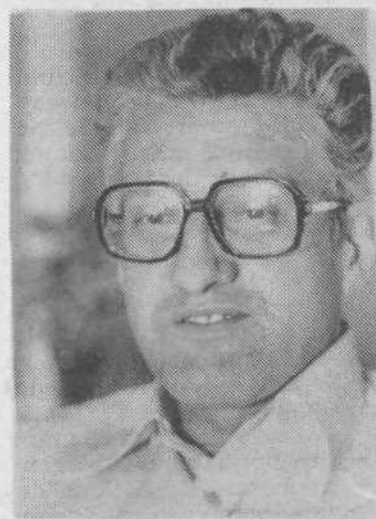
JOŽE ŠAGER, predsednik KO za ustavno preobrazbo in preoblikovanje krajevnih skupnosti v občini

prof. dr. Zdravka Mlinarja. Vse to velja tudi za KS v občini Center. K temu bi veljalo dodati le še vprašanje: ali ne bi oblikovanje manjših KS omogočilo, da pridemo od formalnih oblik sodelovanja z množico OZD na vsebinsko

bogato sodelovanje med krajanj KS in delavci v OZD na njihovem območju? Takšno sodelovanje danes na primer v več kot 100 OZD, ki imajo več kot 10.000 delavcev (v eni KS), najbrž ni mogoče.

Ciril Ribičič

O preobrazbi se tudi dogovarjamo s sosednjimi krajevnimi skupnostmi. Eden od problemov je tisti nekaj hiš, ki leže ob Vilharjevi in gravitirajo za Bežigrad, pa kolodvor kot tak, s katerim nimamo praktično kaj upravljati, ter še nekaj malenkosti. Po javni razpravi pa pričakujemo še več konkretnih predlogov in pripomb. Cilj teh sprememb in preobrazb pa je nedvomno humanizacija in povečan obseg samoupravljanja in vključevanja vseh delovnih ljudi in občanov v odločanje.

V naši krajevni skupnosti delajo dokaj dobri profesionalci, pogrešamo pa določene akte o ureditvi njihovega dela, razne pravilnike in statute. Slišati je, da je baje vseobsegajoči občinski pravilnik v pripravi, radi pa bi ga videli čim prej.

Še eno vprašanje se nam poraja ob preoblikovanju KS, namreč samofinanciranje in kdaj lahko upamo, da bomo to s skupnimi močmi uredili, saj vemo, da že sedaj to ne deluje najbolje, kako neki pa bo ob »pomnožitvi« krajevnih skupnosti. Ponekod postavljajo tudi vprašanja razširjanja administracije z naraščanjem števila krajevnih skupnosti. Menim, da bi bilo z dobro organizacijo potrebno relativno manj ljudi v upravi, saj bi posle splošnega in skupnega pomena (npr. računovodske) lahko opravljali v enem centru bodisi za staro in novo krajevno skupnost ali pa celo za več skupaj, morda celo v občinskem ali mestnem obsegu ter tako znižali vsebnost živega dela v administraciji.

Tudi pri nas se srečujemo z vprašanjem zagotavljanja kadrov za nemoteno delovanje krajevnih samouprav, saj se veliko mladih odseljuje in v naši prevladuje KS pretežno staro prebivalstvo. Kar pogledate npr. našo stolpnico (Cigaletova 8), ki je med novjšimi stavbami v krajevni skupnosti. Že tu bi komajda našli kakšnega mladega in aktivnega človeka, v glavnem so le upokojeanci. Tako mladih ni, novih gradenj praktično ne bo, ker pa je naše področje spomeniško zaščiteno (marsikdo se sprašuje zakaj), pa se ne da adaptirati vseh obsežnih podstrešij, ki so večinoma v dobrem stanju in ki bi privabila mlade ljudi. Tako pa smo

zdaj v položaju, da bomo morali nujno izvesti nadomestne volitve.

Tovarišica Meta Bajec iz krajevnih skupnosti Stari Vodmat je bila zelo kratka, saj smo jo zmotili med dvema važnima sestankoma.

»Pri nas obstaja koordinacijski odbor za preobrazbo in preoblikovanje krajevnih skupnosti. Na preobrazbo se temeljito pripravljamo. Na naslednji seji bomo obravnavali oceno delovanja krajevnih skupnosti, skupaj z oceno delegatskega sistema in dosedanjim organiziranjem krajevnih skupnosti, delovnih in družbenopolitičnih organizacij in na podlagi tega se bomo odločili za nadaljnjo preobrazbo, ki pa bo predvsem vsebinska.«

Vida Markič, predsednica KS SZDL Gradišče

V zvezi z nadaljnjo ustavno preobrazbo in preoblikovanjem krajevnih skupnosti Gradišče se zavedamo, da tega kot doslej tudi v bodoče ne more biti brez še širšega sodelovanja krajanov. Prav je, da imamo proces ustreznejše samoupravne organiziranosti in delovanja vedno pred očmi, saj bi nas samozadovoljstvo ali pa odločanje v imenu krajanov lahko pripeljalo na stransko pot. Družbenopolitična in samoupravna aktivnost je že povezana z dobrimi rezultati širokega sodelovanja krajanov in delovanja njihove

vih delegatov. Zadovoljni nismo s prostorskim urejanjem krajevnih skupnosti. Tudi širše interese je potrebno uskladiti s prebivalci krajevnih skupnosti.

V sedanjih družbenopolitičnih aktivnostih v zvezi z nadaljnjo ustavno preobrazbo in preoblikovanjem krajevnih skupnosti bomo kritično ocenili sedanje stanje in opredelili

aktivnost za naprej skupaj s krajanj v okviru vseh treh terenskih odborov SZDL, posebej pa bomo na ta vprašanja opozorili delegate sindikata v koordinacijskem odboru v krajevni skupnosti, ker sta nadaljnja preobrazba in preoblikovanje povezana tudi z njihovo odgovornostjo za krajevno skupnost.

Vito Komac

Srečanje v Beli krajini

Pretekli teden je občinska organizacija RKS Ljubljana Center organizirala enodnevno ekskurzijo v Belo krajino. Aktivisti RKS iz vseh osem krajevnih skupnosti so obiskali številna spominska obelježja iz NOB.

Na koncu poti so se ponovno ustavili v prenovljenem kulturnem domu v Gradacu, kjer so se pred 35 leti sredi najhujših bojov za nacionalno in socialno svobodo zbrali delegati, da ustanovijo in aktivirajo Rdeči križ za pomoč narodnoosvobodilni vojski ter civilnemu prebivalstvu.

Na ustanovnem sestanku RKS v Gradacu je 18. junija 1944 postal predsednik organizacije dr. Drago Marušič, izvoljeni so bili trije podpredsedniki in sicer Vida Tomšič, Engelbert Gangl in Andrej Ilc ter trije sekretarji Josip Jeras, dr. Bogdan Breclj in Milica Falatov-Sonja.

Rdeči križ je v novi organizacijski obliki takoj prevzel že

razvite dejavnosti, kot so negiranje in bolnikov. Začel je šolati bolničarke, pošiljal sanitetni material partizanom, evakuiral otroke in stare ter skrbel za otroke padlih borcev. Poročal je svetovni javnosti o boju jugoslovanskih narodov za svobodo in o grozodejstvih, ki jih je počel okupator.

Ponovno srečanje s krajem, ki je pred 35 leti sprejel naše borce ob ustanovni skupščini RKS, je posebej podoživljala aktivistka RKS iz krajevnih skupnosti Poljane Iva Ogorčeva. Tovarišica Iva je prav v teh vojnih letih delovala v okolici Gradaca kot aktivist RKS. Njeni živi spomini, prehojena pot tisočev aktivistov in neprecenljivi rezultati narejenega, so dali vsem prisotnim potrditev, da je lepo in vredno delati v organizaciji Rdečega križa, ki je vtkana v samoupravno socialistično družbo.

M. S.